

Posudek vedoucí na bakalářskou práci Kláry Pospíšilové

Název práce: Genderová analýza textů o českých urozených ženách raného středověku a jejich podílu na náboženském životě

Bakalářská práce Kláry Pospíšilové je ambiciózním projektem, neboť cílí na téma, jež je doposud v českém historiografickém kontextu do značné míry přehlíženo. Diplomantka si totiž klade za cíl zmapovat diskursy maskulinity a femininity ve vybraných středověkých kronikách a na příkladech přemyslovských sester Mlady a Dobravy zdokumentovat, jakým způsobem diskurs patriarchátu prostupuje reprezentace těchto žen v Kosmově, Dětmarově a Dalimilově kronice.

K analýze zmíněných textů přistupuje diplomantka z hlediska genderové obsahové textové analýzy, využívá tudíž gender jako hlavní výzkumný nástroj a činí tak v souladu se zavedenými feministickými teoriemi a metodologiemi a svou práci opírá o výborně zvládnuté faktografické i teoretické pozadí. V tomto ohledu se tedy sluší konstatovat, že Klára Pospíšilová v práci bezesbýtku demonstruje schopnost samostatné a kritické práce se zdroji, je s to i komplikované odborné texty uchopit a aplikovat na zkoumaný materiál a správně svá zjištění zasazovat do teoretického i historického kontextu. Jako vedoucí práce jsem přesvědčena, že zde schopnosti diplomantky převyšují obecné požadavky kladené na studující bakalářského studia.

Bakalářská práce Kláry Pospíšilové je přehledně členěna a především teoretická část práce je vyspělou akademickou argumentací podloženou obsáhlou bibliografií. Za zmínku též stojí, že diplomantka na příkladech ilustruje aplikaci genderových teorií na zkoumaném materiálu, čímž teoretickou část vhodně propojuje s následnou částí analytickou. Autorka si též všímá stávající české vědecké produkce věnované genderové interpretaci středověkých dějin například v díle Lucie Storchové.

Způsoby jimiž Dalimil, Kosmas a Dětmar pojednávají skutky Mlady a Dobravy vedoucí ke kristianizaci Českých zemí diplomantka zasazuje do teorií reprezentace a výpovědi kronikářů analyzuje s ohledem na pohlavně-patriarchální systém, který autorům do jisté míry předem definoval slovní zásobu, kterou mohli k zaznamenání historických událostí použít. Zde Pospíšilová vhodně pracuje s binárním či dichotomním pohlavním členěním a esencialisticky vnímaným dělením světa na polární opozita, například u dvojic muž/žena, kultura/příroda apod., k němuž se staví s ohledem na zvolené konstruktivistické paradigma kriticky.

Slabší stránkou bakalářské práce je vedle výtečné teoretické části část analytická, na kterou studentce bohužel nevybyl dostatek času k zapracování všech zjištění a k podrobnému rozebrání vlastních zkoumaných textů. Analytická část je nepoměrně kratší a stručnější než část teoretická, přestože je i z této zestručnělé kapitoly zřejmé, že studentka má talent k analytické práci. Analytická část nicméně nepůsobí dostatečně konzistentně – například pasáže věnované Dětmarově a Dalimilově kronice jsou

neúměrně kratší než rozbor kroniky Kosmovy. I tento rozbor, byť čítá takřka osm stran, by bylo možné prohloubit, kdyby se bývalo diplomantce dostávalo času. Z tohoto důvodu proto navrhuji, aby především analýza, na kterou se v práci patřičně nedostalo byla předmětem diskuze u obhajoby. Vyzvala bych proto studentku, aby v diskusní části komparovala zmíněné zdroje a případně se zaměřila na momenty, v nichž si tyto odporují či protiřečí (například otázka sňatku Dobravy s Měškem po údajném slibu nevinnosti).

Závěrem bych ráda vyzvedla bezchybnou formální stránku bakalářské práce, vyspělé a výstižné vyjadřování a volbu slovní zásoby a obecně nebývale kultivovaný jazyk předkládaného textu, který je prostý gramatických chyb či překlepů. Dále oceňuji schopnost studentky zpracovat náročné teoretické koncepty vlastním a koherentním jazykem.

Bakalářskou práci Kláry Pospíšilové doporučuji k obhajobě a s ohledem na nedostatky týkající se analytické části navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze 31. ledna 2013

Mgr. et Mgr. Tereza Jiroutová Kynčlová